

Sygn. IV Ns 59/20

POSTANOWIENIE

Dnia 29 maja 2020 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie IV Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Andrzej Sterkowicz
Protokolant:	protokolant sądowy Adriana Pych

po rozpoznaniu w dniu 29 maja 2020 r. w Warszawie na posiedzeniu

sprawy z wniosku

D. K.

z udziałem

P. I. Sekretarza Miasta M.

o wydanie orzeczenia w trybie ustawy o referendum lokalnym

postanawia:

1. Oddalić wniosek.

SSO Andrzej Sterkowicz

Uzasadnienie postanowienia z dnia 29 maja 2020 r.

Wnioskodawca D. K. we wniosku z dnia 21 maja 2020 r., który złożył w trybie art. 35 ust. 1 i ust.2 ustawy z dnia 15 września 2000 r. – o referendum lokalnym (Dz.U. z 2019 r., poz.741)- tekst jednolity z dnia 4 kwietnia 2019 r.) domagał się :

1.zakazu publikowania przez uczestnika materiałów zawierających nieprawdziwe informację, jakoby gmina M. ponosiła wszystkie koszty organizacji referendum w sprawie odwołania burmistrza przed upływem kadencji,

2.nakazanie uczestnikowi dokonania na jego koszt sprostowania nieprawdziwej informacji zawartej w publicznej wypowiedzi uczestnika poprzez opublikowanie na antenie radia (...) sprostowania o następującej treści;

„P. I. sekretarz Miasta M. oświadcza, iż w wypowiedzi w dniu 5 maja 2020 r. opublikowanej na antenie radia (...) podał nieprawdziwe informacje jakoby referendum w sprawie odwołania burmistrza miasta M. było całkowicie finansowane z budżetu miasta M. oraz że wszystkie tego koszty będą przerzucone na samorząd”.

Żądał zamieszczenia nagrania audycji ze sprostowaniem na stronie urzędu miasta M. pod adresem (...) i utrzymywania jej na stronie do dnia 15 czerwca 2020 r; a także żądał zamieszczenia sprostowania pisemnego o wskazanej wyżej

treści na stronie urzędu miasta M. pod adresem (...) jako pierwszej wiadomości i utrzymywanej na jej stronie do dnia 15 czerwca 2020 r.

Jednocześnie w tym wniosku zawarł żądanie nakazania uczestnikowi P. I. wpłacenia kwoty 2000 zł na rzecz Fundacji (...) ul. (...) w W..

Wnioskodawca w ramach uzasadnienia podał, że w dniu 5 maja 2020 r w audycji „M. w radio (...)” emitowanej w ramach umowy zawartej z Gminą M. a Ośrodkiem (...), jej sekretarz Gminy P. I. podał nieprawdziwe informacje jakoby całkowity koszt organizacji referendum ponosiła Gmina M.. Stwierdził, że taka właśnie odpowiedź padła ze strony uczestnika, kiedy takiej treści pytanie zadał prowadzący audycję redaktor. Odpowiadając na to stwierdził uczestnik, że wszystkie koszty referendum będą przerzucone na samorząd i będą to niebagatelne kwoty, liczone to prawdopodobnie w dziesiątkach tysięcy złotych.

Wnioskodawca wskazał dalej, że zgodnie z art. 13 ustawy o referendum lokalnym inicjator referendum na swój koszt podaje do wiadomości uczestników danej jednostki samorządu terytorialnego przedmiot zamierzonego referendum, natomiast zgodnie z art. 40 tej samej ustawy koszty referendum pokrywa się z jednostki samorządu terytorialnego z jej budżetu, której dotyczy referendum. Jego zdaniem wobec tego nieprawdą jest, że koszty referendum ponosi w całości w tym przypadku Gmina M.. Ponadto zaznaczył, że aktualnie koszty pokrywane przez gminę nie są jeszcze określone i w związku z tym podawanie przez uczestnika informacji o ich hipotetycznej wysokości mają li tylko wzbudzić sensację, a nadto mają też postawić podmioty inicjujące referendum w złym świetle. Działanie więc uczestnika można zakwalifikować do działania o określonej negatywnej agitacji, zamierzonej na obniżenie w ten sposób wyborczej frekwencji. Jednocześnie zaznaczył, że audycja w której doszło do podania tej informacji jest finansowana z budżetu gminy M., co pozostaje w sprzeczności z art. 28 ust.2 ustawy o referendum lokalnym.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny sprawy:

W dniu 31.01.2020 r. do Komisarza Wyborczego w W. (...)wpłynęła powiadomienie o zamiarze wystąpienia z inicjatywą przeprowadzenia referendum gminnego w sprawie odwołania Burmistrza Miasta M.. Jednym z inicjatorów tego referendum jest D. K..

/dowód: powiadomienie o zamiarze przeprowadzenia referendum- k. nr 12 – akta sprawy/

/dowód: pismo Komisarza Wyborczego w W. (...) k. nr. 11- akta sprawy/

W dniu 5 maja 2020 r. uczestniczący w nadawanej przez radio (...) audycji „ M. w Radio (...)” sekretarz miasta M. P. I. na pytanie zadane przez prowadzącego redaktora odpowiedział „ (...)”

/dowód; Okoliczności przyznane przez strony/

Sąd rozważył co następuje:

Zgodnie z art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 15 września 2000 r. o referendum lokalnym- jeżeli plakaty, hasła, ulotki, wypowiedzi albo inne formy propagandy lub agitacji zawierają nieprawdziwe dane i informacje, każdy zainteresowany ma prawo złożyć do sądu okręgowego wniosek o:

-orzeczenie konfiskaty tych materiałów

-wydanie zakazu publikacji tych materiałów

-nakazania sprostowania informacji

Nakazania przeproszenia pomówionego

-nakazania uczestnikowi postępowania wpłacenia kwoty do 10000 zł. na rzecz instytucji charytatywnej

-zasądzenia od uczestnika postępowania na rzecz wnioskodawcy kwoty do 10000 zł. tytułem odszkodowania.

W przedmiotowym przypadku wnioskodawca zażądał w ramach tego uprawnienia nakazania sprostowania informacji i jednocześnie zakazania publikacji materiałów zawierających informacje. Ponadto zażądał jeszcze nakazania uczestnikowi wpłacenia na wskazany cel charytatywny kwoty 2000 zł. Żądania takie, które stanowią przedmiot rozstrzygnięcia, mogą jednak mieć uzasadnienie tylko w tej sytuacji, gdy wypowiedź lub wypowiedzi zawierają nieprawdziwe dane i informacje. Zasadniczo przedmiot sporu ogranicza się do wypowiedzi uczestnika, która była odpowiedzią postawioną przez osobę redaktora w ramach audycji radiowej, w której stwierdził, że „wszystkie koszty referendum lokalnego ponosi dan jednostka samorządu terytorialnego, której owo referendum dotyczy. Kwestią nadrzędną zatem, jaką należało rozważyć było, czy to publiczne stwierdzenie uczestnika, zawierające taką informację skierowaną do opinii publicznej- jest prawdziwe czy też nie.

W tym kontekście należy przede wszystkim odwołać się do regulacji ustawy z dnia 15 września 2000 r- o referendum lokalnym, która postanawia w swoim art. 1, że jest aktem prawnym określającym zasady i tryb przeprowadzania referendum lokalnego. Zasadniczo więc jest aktem , który kompleksowo reguluje wszystkie kwestie związane z organizacją i trybem przeprowadzania głosowania przez mieszkańców w ramach zarządzonego referendum lokalnego. Wskazuje na to art. 1 ust.2, który tylko odpowiednio a nie wprost w sytuacjach niedookreślonych przez ustawodawcę zezwala na stosowanie rozwiązań ustawy z dnia 5 stycznia 2011- kodeks wyborczy. Ustawa o referendum lokalnym zawiera wyodrębniony cały swój rozdział 7, który dotyczy finansowania referendum. W nim w art. 40 ustawy, racjonalny ustawodawca postanowił o tym, że „ koszty referendum pokrywa się z budżetu jednostki samorządu terytorialnego, której dotyczy referendum. Nie dotyczy to czynności wykonywanych przez komisarza wyborczego”. Przepis ten w sposób czytelny określa jaki podmiot ponosi koszty referendum, więc te, które wiążą się ze sprawnym jego przeprowadzeniem. Zasadniczo więc do tego będą wchodzić wszelkiego rodzaju koszty, które wiążą się z kwestią organizacji lokali wyborczych, komisji, kart do głosownia, wynagrodzenia członków komisji itp. Do kosztów referendów lokalnych nie zalicza się kosztów powiązanych z czynnościami wykonywanymi przez komisarza wyborczego, które nie wchodzi w ich zakres. Są czynnościami, które samoistnie podejmuje komisarz wyborczy w ramach kompetencji wyznaczonych ustawą z dnia 5 stycznia 2011r – kodeks wyborczy. Inne jest też finansowanie komisarza wyborczego, które ponosi w całości Skarb Państwa. Żaden inny przepis ustawy nie zawiera odstępstwa od przyjętej reguły o tym, że koszty referendum pokrywa w każdym przypadku jednostka samorządu terytorialnego, którego ono dotyczy. Ponosi zatem te koszty w ramach swojego budżetu. Jednocześnie bezwzględny charakter tego przepisu rozstrzyga też o tym, że koszty ponosi tylko ten podmiot w całości ,a więc wszystkie tego rodzaju koszty. Potwierdzeniem tego jest też przyjęta przez ustawodawcę zasada pełnej transparentności poniesionych kosztów, których wysokość i celowość poddana została na gruncie tej także ustawy społecznej jawnej kontroli, o czym stanowi art. 41 ust 1 i ust 2 przedmiotowej ustawy.

W takim ujęciu ustawowym, w ramach kosztów przeprowadzenia referendum nie mieszczą się wydatki i koszty jakie ponosi inicjator referendum. W szczególności nie są nimi koszty, które równają się wydatkom, jakie podmiot ten ponosi w związku z podaniem do publicznej wiadomości mieszkańców informacji co stanowi przedmiot zamierzonego referendum (art. 13 ustawy – o referendum lokalnym). Redakcja tego przepisu wskazuje również , że są to koszty jakie ponosi on w związku z przekazaniem informacji o zamierzonym referendum, a więc chodzi o czas, który nie łączy się jeszcze z jego właściwą organizacją i dalszym przebiegiem.

Przenosząc te rozważania na grunt rozpoznawanej sprawy, stwierdzić należy, że wypowiedź uczestnika P. I. o tej treści, jakiej udzielił w ramach audycji lokalnego radia, jest niczym innym jak przekazem o obowiązującej regulacji prawnej, która ma odzwierciedlenie w przytoczonych rozwiązaniach ustawy z dnia 15 września 2000r. – o referendum lokalnym. Jest zatem wypowiedzią prawdziwą i do tego legalnie przedstawioną, skoro nic nie wskazuje aby zapadła w ramach kampanii referendalnej prowadzonej przez podmiot w imieniu której on występował.

Z tych więc powodów żadne z zawartych we wniosku żądań wnioskodawcy nie mogło zostać uwzględnione i w rezultacie wniosek podlegał oddaleniu na podstawie art. 35 ust 1 , ust 2, art., 40 i 41 ustawy z dnia 15 września 2000 r – o referendum lokalnym.